

Vájécé – Menedék Lábánál

Vájécé Hetiszakasz tartalma וַיַּעַצ

Szakaszunk — Vájécé (1Mózes 28:10–32:3.) — azzal kezdődik, hogy Jákob menekül testvére, Ézsau gyilkos bosszúja elől. Cháránban nagybátyja, Lábán házában, talál menedéket, elveszi annak két lányát, Léát és Ráchelt és gyors egymásutánban 11 fia születik, majd egy lánya, Dina. 14 évet szolgál két feleségéért és további hat évet, aminek fizetségképpen apósa nyájából részesedik. A szakasz végén ismét úton találjuk Jákobot, amint hazafelé igyekszik Kánaánba.

Jákob elhagyja Beér Seva-i otthonát, és Cháránba utazik. Útközben elérkezik „a helyre”, ott alszik, és álmot lát, amelyben a földet a mennybolttal összekötő létrán angyalok közlekednek föl és le. Isten is megjelenik álmában, és ígéretet tesz arra, hogy a földet, amelyen Jákob fekszik, leszármazottjainak adja. Reggel Jákob a követ, amelyen a fejét nyugtatta, felállítja oszlopkőnek, és fogadalmat tesz, hogy Isten háza lesz belőle. – 1Mózes 28:10–22.

Jákob Cháránban nagybátyjánál, Lábánál lakik, és a juhait legelteti. Lábán belemegy, hogy hét évi munka fejében hozzáadja feleségül fiatalabbik lányát, Ráchelt, akit Jákob szeret. A nászéjszakán azonban Lábán az idősebbik leányát, Léát vezeti be hozzá, és a családot Jákob csak reggel fedezi fel. Jákob, miután beleegyezik, hogy újabb hét évet szolgál Lábánál, egy hét elteltével Ráchelt is feleségül veszi. Lea hat fiút szül – Reuvent, Simont, Lévit, Jehudát, Isszáchárt és Zevulunt – és egy lányt, Dinát, Ráchel viszont magtalan marad. Ráchel odaadja Jákobnak a szolgálóját, Bilhát feleségül, hogy helyette gyermekeket szüljön, és

az szül is két újabb fiút, Dánt és Naftálit. Lea is ugyanezt teszi az ő szolgálójával, Zilpával, aki Gádot és Ásért szüli Jákobnak. Végül Ráchel imái mégiscsak meghallgatásra találnak, fiút szül, akit Józsefnek nevez el. – 1Mózes 29:1–30:24.

Jákob tizennégy évet töltött el Cháránban és most már haza kíván térni, de Lábán maradásra rábírja, ezúttal juhokat ígérve neki munkája fejében. Noha Lábán időről időre kísérletet tesz, hogy rászedje, Jákob vagyona egyre csak gyarapszik. Jákob titokban hagyja el Cháránt, attól tartva, hogy Lábán meg akarja majd akadályozni távozását a családdal és a vagyonnal, amelyért pedig megdolgozott. Lábán üldözőbe veszi Jákobot, ám Isten egy álomban óva inti őt, hogy ne ártson vejének. Lábán és Jákob szövetséget kötnek Galéd dombjánál, egy összehordott kőrakás mellett, majd Jákob tovább folytatja az útját a Szentföldre, ahol angyalokkal találkozik. – 1Mózes 30:25–32:3.

שבת שלום

Chaim Shaul Glitzenstein: Oliva és tojás – avagy teher alatt nő a pálma

„**És elment Jákob Beér-Sevából és ment Choronba**” **Ber Seva** jelentette a nyugalmat és békét, míg **Choron** az erőszak és korrupció szinonimája volt, a zavargások és kellemetlenségek központja, **Lábán**, a híres csaló és birkatolvaj lakóhelye. És mégis, furcsamód épp ez lett az a hely, ahol **Jákob** családot alapított, gyermekeit nevelte és ahonnan **Izrael 12 törzse** származik.

Bölcseink felteszik a kérdést, nem lett volna jobb Jákobnak inkább Ber Sevában felnevelni a gyerekeit? Nem volt Ber Seva az ideális és megfelelő otthon az eljövendő zsidó nép születéséhez és felnevelkedéséhez? Miért éppen Choron?

A magyarázat így szól: Az oliva a préselés révén adja a legfinomabb olajat, az arany előállításához kemence kell, amiben a magas hő és a nyomás megtisztítja a nyers fémet és nemesfémmé alakítja. Jákobnak nem volt könnyű élete, de ez jobb emberré tette és így lett később a gyermekeivel is.

Az élet nem egy sima zökkenőmentes autópálya, de a **Teremtőnek** úgy látszik ez egy örökös célja, hogy nehézségeket tapasztaljunk meg. Mégpedig azért, hogy annál inkább fejlődjünk. A nehézségek és kihívások révén növekszünk, gyarapodunk, okosodunk, és kreatívabbá válunk. A fájdalomnak mindig van célja, mint a gyógytornásznál, ahol fájdalom nélkül nincs eredmény. Úgy tűnik, hogy mi is, mint az olajbogyó, nyomás alatt hozzuk ki a legjobbat magunkból. Ez egyszerű tény, a legjobb alkotásainkat nyomás alatt tudjuk megalkotni.

A **széder tátra főtt tojást teszünk**, hogy ez emlékeztessen minket a szentélybe szánt ajándéokra. **De igazából bármilyen főtt étel lehetne az, miért a tojást választották?** Azért, mert mi zsidók a tojásra is hasonlítunk. Minél inkább megfőznek, mi annál keményebbek leszünk. Évszázadokon át üldöztek és bántottak minket, de ez csak megerősített bennünket, bátorságot, hitet és reményt adott nekünk. A történelmünk során mindig megerősödve, megedződve kerültünk ki a bajból.

Jákob egy fantasztikus családot nevelt fel egyáltalán nem ideális körülmények között. Adja Isten, hogy követni tudjuk a példáját és bárhol, bármilyen körülmények között meg tudunk felelni a kihívásnak, sikeres életet élhessünk, és nevelhessünk egészséges és boldog gyerekeket, akik a zsidó nép eljövendő nemzedékét alkotják!

GUT SÁBESZ

Rabbi Jonatan Sacks: A gyűlölet születése

„Menj és tudd meg, mit akart Lábán, az arámi, tenni Jákob atyánkkal. A fáraó csak a férfiakra hozta meg rendeletét, míg Lábán mindent el akart pusztítani.”

A peszáchi Haggada e szakasza - amely nyilvánvalóan az e heti szakasz alapján készült - rendkívül nehezen érthető.

Először is, ez egy kommentár a Mózes 5. könyvében található kifejezéshez, **Arami oved avi**. Amint a kommentátorok túlnyomó többsége rámutat, e mondat jelentése: „apám vándorló arámi volt” - ez vagy Jákobra utal, aki Arámba menekült [az Arám jelentése Szíria, ami utalás Háránra, ahol Lábán élt], vagy Ábrahámra, aki Isten hívására, hogy Kánaán földjére utazzon, elhagyta Arámot. Nem azt jelenti, hogy „egy arámi [Lábán] megpróbálta elpusztítani az apámat”. Egyes kommentátorok így olvassák, de szinte biztos, hogy csak a Haggada ezen szakasza miatt teszik ezt.

Másodszor, a hetiszakaszban sehol sem találjuk, hogy Lábán valóban megpróbálta volna elpusztítani Jákobot. Becsapta őt, megpróbálta kihasználni, és üldözte őt, amikor elmenekült. Amikor éppen utol akarta érni Jákobot, Isten megjelent neki egy éjszakai álomban, és azt mondta neki: „Légy nagyon óvatos, és ne mondj semmit, se jót, se rosszat Jákobnak!” (1Mózes 31:24). Amikor Lábán panaszkodik, hogy Jákob menekülni próbált, Jákob azt válaszolja: „Már húsz éve dolgozom neked a birtokodon - tizennégy éve a két lányodért, és hat éve néhány nyájadért. Tízszer változtattad meg a fizetésemet!” (1Mózes 31:41). Mindez arra utal, hogy Lábán felháborítóan viselkedett Jákobhoz, fizetetlen munkásként, szinte rabszolgaként kezelte, de arra nem, hogy megpróbálta „elpusztítani” - megölni őt, ahogyan a fáraó megpróbált megölni minden fiú izraelita gyermeket.

Harmadszor, a Haggada és a széder istentisztelet, amelynek szövege ez, arról szól, hogy az egyiptomiak hogyan rabszolgasorba taszították és lassú népiertást folytattak az izraelitákkal szemben, és hogyan mentette meg őket Isten a rabszolgaságból és a halálból. Miért próbáljuk ezt az egész elbeszélést lekicsinyelni azzal, hogy - tulajdonképpen - a fáraó rendelete nem is volt olyan rossz, Lábáné rosszabb volt. Úgy tűnik, ennek semmi értelme sincs, sem a Haggada központi témája, sem a bibliai szövegben leírt tényleges tényekkel kapcsolatban. **Hogyan kell akkor ezt megértenünk?**

A válasz talán a következő. Lábán viselkedése az antiszemita paradigmája az idők során. A Haggada nem is annyira arra utal, amit Lábán tett, hanem arra, amit a viselkedése váltott ki évszázadról évszázadra. **Hogyan?**

Lábán azzal kezdi, hogy barátoknak tűnik. Menedéket nyújt Jákobnak, amikor az menekül Ézsau elől, aki meg akarja ölni. Ám kiderül, hogy viselkedése kevésbé nagylelkű, mint inkább önző és számító. Jákob hét éven át dolgozik neki Ráchelért. Aztán a nászéjszakán Lábán lecseréli Ráchelt Leára, így ahhoz, hogy feleségül vehesse Ráchelt, Jákobnak újabb hét évig kell dolgoznia. Amikor József születik Ráchelnek, Jákob megpróbál elmenni. Lábán tiltakozik. Jákob még hat évig dolgozik, majd rájön, hogy a helyzet tarthatatlan.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Rabbi Jonatan Sacks: A gyűlölet születése

Lábán fiai azzal vádolják, hogy **Lábán** kárára gazdagodott meg. **Jákob** érzi, hogy maga **Lábán** is ellenségessé válik. **Ráchel** és **Lea** egyetért, mondván: „**úgy bánik velünk, mintha idegenek lennének! Eladott minket, és elköltötte a pénzt!**” (**1Mózes 31:14-15**). **Jákob** rájön, hogy semmit sem tehet vagy mondhat, amivel meggyőzhetné **Lábánt**, hogy engedje el őt. Nincs más választása, mint a menekülés. **Lábán** ekkor üldözőbe veszi őt. Ha **Isten** nem figyelmeztette volna az őt utolérése előtti éjszakán, aligha kétséges, hogy arra kényszerítette volna **Jákobot**, hogy visszatérjen, és élete hátralévő részét az ő fizetetlen munkásaként élje le. Ahogy másnap **Jákobnak** mondja: „**A lányai az én lányaim! A fiak az én fiaim! A nyájak az én nyájaim! Minden, amit látsz, az enyém!**” (**1Mózes 31:43**). Kiderül, hogy mindazt, amit látszólag **Jákobnak** adott, a saját fejében egyáltalán nem adta.

Lábán úgy kezeli **Jákobot**, mint a tulajdonát, a rabszolgáját, egy nem személyt. Az ő szemében **Jákobnak** nincsenek jogai, nincs önálló létezése. **Jákobnak** feleségül adta a lányait, de még mindig azt állítja, hogy ők és gyermekeik hozzá tartoznak, nem **Jákobhoz**. **Megállapodást kötött Jákobbal az állatokról**, amelyek az övéi lesznek bérként, mégis ragaszkodik ahhoz, hogy „**a nyájak az én nyájaim**”.

Ami haragját, dühét felkelti, az az, hogy **Jákob** megőrzi méltóságát és függetlenségét. **Jákob**, aki apósa rabszolgájaként lehetetlen életet él, mindig megtalálja a módját, hogy tovább lépjen. Igen, megcsalták szeretett **Ráchelétől**, de azért dolgozik, hogy őt is feleségül vehesse. Igen, arra kényszerült, hogy a semmiért dolgozzon, de az állattenyésztésben való felsőbbrendű tudását felhasználva olyan üzletet ajánl, amely lehetővé teszi számára, hogy saját nyájakat építsen, amelyekkel el tudja tartani immár nagy családját. **Jákob** nem hagyja magát legyőzni. Minden oldalról bekerítve, mégis talál egy kiutat. Ez **Jákob** nagysága. Az ő módszerei nem azok, amelyeket más körülmények között választott volna. Egy rendkívül ravasz ellenfelet kell túljárnia az eszén. De **Jákob** nem hagyja magát legyőzni, összetörni vagy demoralizálni. A lehetetlennek tűnő helyzetben **Jákob** megőrzi méltóságát, függetlenségét és szabadságát. **Jákob** nem szolgája senkinek.

Lábán tulajdonképpen az első antiszemita. Korról korra a zsidók menedéket kerestek azok elől - mint **Ézsau** -, akik meg akarták őket ölni. A nemzetek, akik menedéket adtak nekik, eleinte jótékonyak tűntek. De árat követeltek. A zsidókban olyan embereket láttak, akik gazdaggá tehetik őket. Bárhová is mentek a zsidók, jólétet hoztak vendéglátóiknak. Mégis visszautasították, hogy pusztá ingóságok legyenek. Visszautasították, hogy birtokolják őket. Saját identitásuk és életmódjuk volt; ragaszkodtak a szabadsághoz való alapvető emberi jogukhoz. A befogadó társadalom végül ellenük fordult. Azt állították, hogy a zsidók kizsákmányolják őket, ahelyett, hogy valójában ők zsákmányolták volna ki a zsidókat.

És amikor a zsidók sikerrel jártak, lopással vádolták őket: „**A nyájak az én nyájaim! Minden, amit láttok, az az enyém!**” Elfelejtették, hogy a zsidók masszívan hozzájárultak a nemzeti jóléthez. Az a tény, hogy a zsidók megmentettek némi önbecsülést, némi függetlenséget, hogy ők is felvirágoztak, nemcsak irigységre, hanem dühre készítette őket.

Rabbi Jonatan Sacks: A gyűlölet születése

Ekkor lett veszélyes zsidónak lenni.

Lábán volt az első, aki ezt a szindrómát mutatta, de nem az utolsó. **József** halála után **Egyiptomban** ismét megtörtént. Megtörtént a **görögök** és a **rómaiak**, a **középkor keresztény** és **muzulmán birodalmi**, a **tizenkilencedik** és a **huszadik század eleji európai nemzetek**, valamint az **orosz forradalom** után.

Amy Chua a **World on Fire** című lenyűgöző könyvében amellett érvel, hogy az etnikai gyűlöletet a befogadó társadalom mindig a feltűnően sikeres kisebbség ellen fogja irányítani. **Mindhárom feltételnek** fenn kell állnia.

A gyűlölt csoportnak kisebbségben kell lennie, különben az emberek félnek majd megátadni.

Sikeresnek kell lennie, különben az emberek nem fogják irigyelni, csupán megvetést éreznek iránta.

Feltűnőnek kell lennie, különben az emberek nem veszik észre.

A zsidókra mindhárom jellemző volt. Ezért gyűlölték őket. És ez **Jákóbnál** kezdődött, amikor **Lábánnál** tartózkodott. **Kisebbségben** volt, **Lábán családja létszámfölényben** volt. Sikeres volt, és ez szembetűnő volt: ezt a nyájai látták.

Most válik világossá, hogy mit mondanak a **Bölcsek** a **Haggadában**. A **fáraó egyszeri ellensége** volt a **zsidóknak**, de **Lábán** így vagy úgy, de korról korra létezik. A szindróma ma is létezik. **Amy Chua megjegyzi**, hogy **Izrael** a **Közel-Kelet** kontextusában egy feltűnően sikeres kisebbség. Kicsi ország, kisebbség; sikeres, méghozzá feltűnően sikeres. Valahogy egy aprócska, kevés természeti erőforrással rendelkező országban valahogyan túlszárnyalta szomszédjait. Az eredmény az irigység, amely haraggá, majd gyűlöletté válik. **Hol kezdődött? Lábánnal.**

Ha így fogalmazunk, új megvilágításban kezdjük látni **Jákobot**. **Jákob** mindenütt a kisebbségek és a kis nemzetek képviselője. **Jákob** azt jelenti, hogy nem engedjük, hogy a nagyhatalmak eltiporják a keveseket, a gyengéket, a menekülteket. **Jákob** nem hajlandó magát rab-szolgaként, valaki más tulajdonaként meghatározni. Megőrzi belső méltóságát és szabadságát. Hozzájárul mások jólétéhez, de visszaveri a kizsákmányolás minden kísérletét. **Jákob** az a hang, amely azt mondja: én is ember vagyok. Nekem is vannak jogaim. Én is szabad vagyok.

Ha **Lábán** a feltűnően sikeres kisebbségek iránti gyűlölet örök paradigmája, akkor **Jákob** a mások gyűlöletét túlélni képes emberi képesség örök paradigmája. Ezen a különös módon **Jákob** a remény hangjává válik az emberiség beszélgetésében, az élő bizonyítékává annak, hogy a gyűlölet soha nem nyer végső győzelmet; a szabadság győz.

Pénzt keresni a Tórával

10. §. Aki arra a gondolatra jut, hogy **Tórát** fog tanulni, de nem dolgozik közben, hanem az emberek könnyőreletességéből fog élni, az megszenteltleníti az **Örökkévaló** nevét, gyalázatot hoz a **Tórára**, kioltja a hit világát, kárhozatot hoz önmagára, és eltékozolja az **Eljövendő Világot**, mivel ezen a világon nem szabad a **Tóra szavaiból** hasznot húzni. **Bölcseink** azt mondták: „**Aki hasznot húz a Tóra szavaiból, eljártssza evilági életét.**” Ugyanakkor kinyilvánították és megparancsolták: „**Ne csinálj belőlük koronát, hogy fölnagyítsd magad, se fejszét, hogy vagdalkozz velem!**” Kinyilvánították és megparancsolták még azt is: „**Szeresd a munkát, és vedd meg a rabbinikus pozíciókat.**” Az a **Tóra**, amit nem kísér munka, végül tagadáshoz és bűnhöz vezet. Az ilyen ember végső soron meglopja a többieket.

11. §. Óriási erény, ha valaki a maga munkájával teremti elő a mindennapi kenyerét – ahogy az első nemzedékek jámborai. Ezen a módon az ember mind a mostani, mind az eljövendő világ minden tiszteletét és jótéteményét kiérdemli. Írva van: „**Midőn kezeid szerzeményét eszed, boldog leszel, és jó dolgod lesz.**” „**Boldog leszel**” – ezen a világ „**Jó lesz neked**” – az eljövendő világban, amely teljes egészében jó.

A Tóra és az evilági javak

12. §. Nem maradnak meg végérvényesen a **Tóra** szavai annál, aki lustálkodik megszerzésükben, sem annál, aki gyönyörök közepette és ételben-italban tobzódva tanul, hanem az szerzi meg azokat, aki az életét szenteli rájuk, aki szemének alvást, szemhéjának szundítást nem engedve, szüntelenül törli magát. A **Bölcsek** az „**Ez a tan, ha meghal valaki a sátorban...**” verset jelképesen úgy értelmezték, hogy a **Tórát** csak olyan ember szerezheti meg végérvényesen, aki a bölcsesség sátorában lemond életéről. Hasonlóképpen mondta Salamon is a maga bölcsességében: „**Ha elernyedté a szükség napján, szűknek bizonyult az erőd.**” Mondotta továbbá: „**Bölcsességem is megmaradt nekem.**” Vagyis a bölcsesség, amit haragban tanultam, az maradt meg bennem. Bölcseink kijelentették: örök szövetség az, hogy aki a kimerülésig tanulja a **Tórát** a tanházban, nem felejt el azt hamar. Aki pedig egymagában tanulmányozza kimerülésig a **Tórát**, bölcs lesz, mint írva van: „**A szerényeknél bölcsesség van.**” Aki tanulás közben hangosan kimondja a tanultakat, az egyszer és mindenkorra megjegyzi a tanult anyagot. Ezzel szemben, aki hangtalanul olvas, gyorsan elfelejti az olvasottakat.

13. §. Noha éjjel-nappal tanulni **micva**, az ember éjszaka tesz szert a legtöbb bölcsességre. Következésképp annak, aki szeretné kiérdemelni a **Tóra koronáját**, vigyáznia kell, hogy egy este se adja fejét alvásnak, evésnek, ivásnak, beszélgetésnek és hasonlóknak, hanem csakis a **Tóra-tanulásnak** és a bölcsesség szavainak. **Bölcseink** mondták: „**A Tóra énekét csak este hallani, ahogy az írva van: „Kelj föl, énekelj este...”.**” Aki esténként **Tórát** tanul, azt napközben is követi a kegy vezérfofala, mint írva van: „**Nappal kirendeli az Örökkévaló az ő kegyelmét, éjjel pedig az ő éneke van énvelem: imádság életem Istenéhez.**” Azokat a házakat, amelyekben esténként nem hallhatók a Tóra a szavai, tűz emészti el, mint írva van: „**Minden sötétség ólálkodik kincseire, megemészti őt szíttatlan tűz.**” A „**Gyalázta az Örökkévaló szavát**” vers olyan emberre vonatkozik, aki egyáltalán nem foglalkozik a **Tórával**.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ה"ב

NAGYFUVAROS UTCAI ZSINAGÓGA IMAREND DECEMBER 1. – 31. KÖZÖTT

hesván	30.	1.	vasárnap	Újhold 1.	8,00	16,00
kiszlév	1.	2.	hétfő	Újhold 2.	7,00	16,00
	2.	3.	kedd		7,00	16,00
	3.	4.	szerda		7,00	16,00
	4.	5.	csütörtök		7,00	16,00
	5.	6.	péntek	ê:15,34	7,00	16,00
	6.	7.	szombat	VÁJÉCÉ Vége: 16,45	8,00	15,30
	7.	8.	vasárnap		8,00	16,00
	8.	9.	hétfő		7,00	16,00
	9.	10.	kedd		7,00	16,00
	10.	11.	szerda		7,00	16,00
	11.	12.	csütörtök		7,00	16,00
	12.	13.	péntek	ê:15,34	7,00	16,00
	13.	14.	szombat	VÁJISLÁCH Vége: 16,46	8,00	15,30
	14.	15.	vasárnap		8,00	16,00
	15.	16.	hétfő		7,00	16,00
	16.	17.	kedd		7,00	16,00
	17.	18.	szerda		7,00	16,00
	18.	19.	csütörtök		7,00	16,00
	19.	20.	péntek	ê:15,36	7,00	16,00
	20.	21.	szombat	VÁJÉSEV Vége: 16,48	8,00	15,30
	21.	22.	vasárnap		8,00	16,00
	22.	23.	hétfő		7,00	16,00
	23.	24.	kedd		7,00	16,00
	24.	25.	szerda	Este: Első Chanuka-gyertya meggyújtása	8,00	16,00
	25.	26.	csütörtök	Chanuka 1. nap	8,00	16,00
	26.	27.	péntek	Chanuka 2. nap ê:15,41	8,00	15,30
	27.	28.	szombat	MIKÉC Vége: 16,53 Újhold hirdetés Chanuka 3. nap	8,00	15,45
	28.	29.	vasárnap	Chanuka 4. nap	8,00	16,00
	29.	30.	hétfő	Chanuka 5. nap	7,00	16,00
	30.	31.	kedd	Chanuka 6. nap Újhold 1.	7,00	16,00

Ismeretlen zsidók nyomában **CVI. Wald Ábrahám**

Wald Ábrahám (Kolozsvár, 1902. október 31. – Travancore (India), 1950. december 13.) magyar zsidó matematikus. Jelentősen hozzájárult a döntéselmélet, a geometria, az ökonometria fejlődéséhez, lefektette a statisztikában a szekvenciális analízis alapjait. Glasner Mózes főrabbi unokája, Robert Wald fizikus apja.

Ortodox zsidó családba született, édesapja kóser pékként dolgozott. Nagypapja híres rabbi volt, számos testvérei közül bátyja, Márton örökölt tehetséget, mérnök és feltaláló lett. Wald vallásos zsidóként szombatonként nem járhatott iskolába, így magántanulóként folytatta tanulmányait, családtagjai oktatták.

A Kolozsvári Piarista Főgimnáziumban érettségit tett 1921-ben, majd a helyi román egyetemen tanult, ami zsidóként és magyaroként nem volt egyszerű, de az 1927-1928-as tanévben sikeresen elvégezte a matematika szakot. Eközben Antal Márk tanítványaként is ismerkedett a matematikával. 1927-től a Bécsi Egyetemre járt doktori képzésre, munkáját Karl Menger matematikus vezetése alatt végezte, akivel barátságot is kötött (Carl Menger közgazdász fia). Doktorátusát 1931-ben szerezte meg, érdeklődése ekkoriban főként a halmazelméletre és a metrikus terekre terjedt ki,

több cikket jelentetett meg, rendszeres tagja volt Menger összejeveteleinek.

Anyagi nehézségei miatt a Magyarországon született osztrák bankárt, Schlesinger Károlyt tanította matematikára, aki munkája mellett érdeklődött a matematika és a közgazdaságtan iránt. Ez terelte Wald figyelmét is ebbe az irányba, mindketten a Walras–Cassel általános egyensúlyelméleti modellt vizsgálták. 1935-ben Wald Ábrahám elsőként bizonyította ebben a modellben az egyensúly létezését. Az antiszemitizmus Ausztriában fokozatosan teret nyert, és 1938-ra a súlyos nehézségek mellett Wald élete is veszélybe került. 1944 nyarán erdélyi családját deportálták, és egy testvérét leszámítva mindannyian náci koncentrációs táborokban vesztették életüket. Az Anschluß után kényszerűen visszatért Kolozsvárra, majd rövidesen a Cowles Bizottság meghívását elfogadta, és 1938 nyarán az Amerikai Egyesült Államokba vándorolt ki, ahol ökonometriával kapcsolatos kutatásokat végzett.

Amerikában eleinte a Carnegie Társaság tagjaként statisztikát tanult a Columbia Egyetemen Harold Hotellingnél 1941-ig, de 1939-től már tanított is, 1941-ben végül állást kapott, amit haláláig betöltött. Tanítványai kiváló tanárként emlékeznek rá rendkívül érthető és világos előadásmódja miatt. A második világháború kitörésével a statisztika különféle hadi alkalmazásait kutatta. Ekkor alapozta meg a szekvenciális analízist, melyet a hadiipar a minőség-ellenőrzés folyamatában tudott hasznosítani, de játékelmélettel is foglalkozott.

Feleségét, Lucille Langet Amerikában ismerte meg, 1941-ben házasodtak össze. Két gyermekük született: Betty 1943-ban, Robert 1947-ben. 1950-ben feleségével együtt zuhant le a repülőgépe Indiában, amikor egy előadókörútra indultak. Árván maradt két gyermeküket Lucille testvére nevelte fel.

Forrás: (wikipedia)

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XXXVI. rész

1944. november 23. - 1944. november 29. között

Szomor Dezső

1944. november 30. Budapesten éhen halt **Szomor Dezső (Weisz Mór)** író, drámaíró. Testvérét **Szomor Emilt** haláltáborba kényszerítették, s talán épp egyszerre, egyidőben távoztak e világból **1944 novemberében**. Élt hetvenöt évet. **Kovács Gyula** tábornok az **1. magyar hadsereg-nél** és a **IX. hadtestnél** tett szemleútja után a következőket írta jelentésében: **"Mindennapos kifejezés a magyarokkal szemben: Scheiss Volk, Sau Volk, Zigeuner Bande, [Szar nép, disznó**

Igy gyilkolnak

Az összetartás jelenti november 30-án: "Mai kormányrendelet kiegészíti a hadbírósg működésére vonatkozó utasításokat. Nem szükséges, hogy halálos ítélet esetén a bíróság tagjai egyhanguan határozzanak. Többségi szavazat elegendő. Méltányosságra alkalmas esetekben és 18 éven aluliak számára a halálbüntetés 15 évi fegyházzal helyettesíthető. A halálos ítéleteket két órán belül végre kell hajtani."

nép, cigánybanda.] Ezeknek a szavaknak értelmét ma minden honvéd érti. Úgy kezelnek minket is, mint a türelmes orosz és ukrán lakosságot kezelték megszállásuk idején." Cinkotán Weisz Márton zsidó házát Balázs Antal, Bauer Béla házát pedig dr. Bandula Mihály menekültnek utalják ki. Felszabadult Szekszárd (Tolna megye), Eger (Heves megye).

1944. december eleje. A németek rajtaütöttek Várnai Zseni ellenálló csoportján a **Ferenc-hegyi barlangban**. **1944. december 1.** Ravasz László tiltakozott Szálasinál a zsidóüldözések ellen. A **3. Ukrán Front** csapatai elfoglalták Szekszárdot és Paksot. **Görögországban polgárháború robbant ki.**

1944. december 2. Befejeződött a zsidók áttelepítése a budapesti gettóba. Az utolsó napokban beérkezettek **százait ideiglenesen a Zsidó Tanács székházában szállásolták el**, egyedülálló idősek, betegek **ideiglenes menedékhelyeken és zsinagógákban** lettek elhelyezve a **Rumbach Sebestyén** és a **Wesselényi utcában**. Az **Önkéntes Mentőegyesület keresztény** hivatásos és kiegészítő személyzete sok segítséget nyújtott az idősek és betegek áthelyezésében, gyakran a **nyilasok beavatkozásai** ellenére is. Egyik vezetőjük, **dr. Bisits László**, akik **Raoul Wallenberggel** együttműködve számos **"védett"** zsidót hozott vissza **Hegyeshalomból** és **Balról** is, különösen sokat segített. A **gettóba** tartó zsidókat egyes **nyilasok megtámadták, kirabolták és meggyilkolták**. E támadások egyik színtere a **Feld Színház közelében**, a **Városligetben** volt, az egyik legismertebb csoport, melynek tagjait **1967 júniusában** vonták felelősségre, **főhadiszállása a Thököly út 80-ban** volt. A létszám növekedésének egyik fő okai között volt az átköltöztetés a **"nemzetközi gettóból"**, illetve a vallási, jótékonyági szervezetek, továbbá a **Nemzetközi Vörskereszt** által védett gyermekotthonokból. Ide hozták be a nyilasok a letartóztatott, bujkáló zsidókat is. Néhányan, belefáradva a bujkálásba, és kifogyva a készletekből, végül önként választották a gettót, ahol legalább sorstársaikkal élhettek, és valamilyen étkezésben még reménykedhettek. A **gettót tíz körzetre osztották**, melyek élén a **Zsidó Tanács** által kinevezett, közvetlenül a **Tanácsnak** felelős körzeti elöljárók álltak, akiket két-két

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XXXVI. rész

helyettes segített. Bizonyos fokú autonómiát is élveztek, ami segített a **Tanács tehermentesítésében**. Az előljárók gondoskodtak a közművekről, élelmiszerellátásról, **tűzoltószolgálatról**, nyilvántartást vezettek a lakosokról, kiterjedt bíraskodási jogkörük volt, felelősek voltak a gyermekekért. Hivatalukból, a magyar hatóságok engedélyével gettóposta szolgáltatást működtethettek, azonban azt végül nem sikerült jól megszervezni. A körzeteken belül minden épületnek házparancsnoka volt, akiket szintén a **Tanács** nevezett ki, és ők feleltek a házak rendjéért, ők nevezték ki és tartották nyilván a lakásparancsnokokat. A **rendfenntartás** a **Domonkos Miksa** parancsnoksága alatt álló **gettórendészet feladata** volt. A **szovjet 31.** lövészhadtest széles arcvonalon, szinte akadálytalanul kelt át a **Dunán Dunaföldvár** alatt. **Felszabadult Kaposvár (Somogy megye)**.

1944. december 3. A **Szír-csoport robbantást** hajtott végre a **városi színház nyilas nagygyűlésén**. A nyilasok lecsaptak a **Columbus utcában**, a **Nemzetközi Vöröskereszt védnöksége** alatt meghúzódó **3.000-3.600 főre**. A **tábor vezetőit- Moskovits táborparancsnokot és családját, továbbá a tábor orvosát, dr. Rafaelt- a helyszínen kivégezték**. Egy beszámoló szerint az időseket a **gettóba vitték**, a többieket a **Józsefvárosi pályaudvaron bevagonírozták**, és **Bergen-Belsenbe deportálták**. A **Nemzetőrség átalakításával létrejött a Kisegítő Karhatalom- KISKA**.

1944. december 4. Tüntetések voltak **Csepelen** a kiürítés ellen. A **Vadász utca 29.** alatt lévő **"Üvegházat"** csendőrtámadás érte. **Berlinben von Ribbentrop és Hitler fogadta Szálasit, Kemény Gábort és Beregfy Károlyt**.

1944. december 5. **Kovács Pál amerikai főhadnagyot és a vele együttműködő „Dallam” ellenállási csoportot letartóztatták, tagjainak nagy részét kivégezték**. Egy **kommunista ellenállási csoport** megrohanta a **csepeli nyilasházat és kiszabadította a tüntetés miatt letartóztatott foglyokat**.

1944. december 6. **Szálasi novemberi utasítására e naptól fogva a Nemzetközi Vöröskereszt gondjaira bízott 6.000 gyermeket is a budapesti gettóba vitték**. A **Zsidó Tanács**, miután egyeztetett **Friedrich Bornnal és Hans Weyermannal**, kijelentette, hogy **hajlandó befogadni a gyerekeket, amennyiben a kormány a rendelkezésére bocsátja a város tulajdonában lévő oktatási intézményeket a gettó területén**. Mivel úgy vélték, hogy a gyerekeknek jobb a **gettón kívül, a Vöröskereszt védelme alatt, halogató céllal az épületek kitakarítását, fertőtlenítését és berendezését vetették fel**. A **Vöröskereszt** gyermekvédelmi részlegét ekkor **Komoly Ottó irányította**. **Decemberben hat gyermekotthon tartozott a szervezet fennhatósága alá, mindegyikben kb. 500 gyerekkel**. Az **ostrom és a nyilasok elől némelyik intézményből elmenekült a felügyelő és a személyzet**, a legrosszabb helyzetben a **Teleki Pál, a Perczel Mór és a Nagy Fuváros utcában lévő otthonok voltak**.

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórát!

XXXV. rész

Vagy mégis? Mi lenne, ha a náci kivégzésük közben azt mondanák, hogy ismét purim történt? Képzeld el, ha ők maguk állították volna, hogy a kivégzésük a purimi történet megismétlése. Ez elképesztő lenne.

1946. október 28-án a Newsweek magazin cikket közölt a kivégzésekről. A cikk bemutatta minden egyes náci kivégzését, és feljegyezte utolsó szavaikat. Nézd meg, hogyan írta le a lap Julius Streicher náci propagandistának, a Der Stürmer újság kiadójának a felakasztását:

„Csak Julius Streicher ment el méltóság nélkül. Végig kellett lökdösni a padlón, miközben kigúvadt szemmel ordította: »Heil Hitler!« A lépcsőn menve felkiáltott: »És most Istenhez megyek.« Majd az akaszt - ófával szemben álló tanúkat nézve azt kiáltotta: »Purim ünnep 1946.« (A purim egy zsidó ünnep.)” - Ez irányítás. És konkrét. A náci maguk tanúsítják.

Mit gondolsz?

A Tóra a legfontosabb zsidó könyv. A zsidóság egésze megtalálható benne: zsidó értékek, etika, erkölcs, történelem, ünnepek, hagyományok és törvények. Nagy hatású. Nem egy ősi nép elavult mítosza. Él és virul. És sok ember gondolja úgy, hogy Isten írta.

Te mit gondolsz? Ötfajta bizonyítékot láttál. Mindegyik típus egy puzzle egy-egy darabja volt. Rakd össze a darabokat! Összeállt a kép? Meggyőzők voltak a bizonyítékok? Gondolkodj el a bizonyítékok minden típusán!

Külső megerősítés: a zsidó történelemnek nincs értelme. Furcsa, ellentmondásos, egyedi és valószerűtlen. Olyan felvilágosult írók, mint Mark Twain, Lev Tolsztoj és John Adams felfigyeltek rá. Lenyűgözte őket, és írtak róla.

A zsidó nép szokatlan, egyedülálló történetét már a Tórában meg írták – legalább 2000 évvel ezelőtt –, mielőtt mindaz megtörtént volna. A Tóra precíz volt. Világos, egyértelmű nyelven figyelmeztette a zsidó népet a sorsáról. Az állítások a zsidó történelem kezdetén hangzottak el – mielőtt a zsidók bármit is tettek volna –, és a Tórának igaza lett. Az állítások és az ellentmondások úgy történtek, ahogyan az a Tórában található. **Hogyan magyarázod ezt?**

Kódok: a Tóra tele van nevekkal és eseményekkel, amelyeket egyenlő távolságra lévő betűsorozatokban rejtettek el. Ezek véletlenek, vagy szándékosan lettek belekódolva? Annak az esélye, hogy véletlen 1:1 694 000.

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórát!

XXXV. rész

A jelenség minden nagy könyvben előfordul? Nem. A kódok kutatói egymillió tesztet végeztek, a jelenség kizárólag a Tórára jellemző. Vajon a zsidók a sivatagi vándorlásuk idején a jövőre vonatkozó, ekvidisztáns betűsorozatokat rejtettek el? Lehetséges. De van ennek értelme?

Azonosító információk: a Tóra csak egyetlen állatot sorolt fel – a disznót – , amelynek hasított patája van, de nem kérődző. A Tóra jelezte, hogy a disznó az egyetlen ilyen állat. És igaza volt. Mózes talán zoológus volt? Honnan tudta?

Átadás: a zsidó nép azt állítja, hogy az egész nép átélte egy kinyilatkoztatást a Szináj-hegynél. Ők az egyetlen nép a történelemben, amelyik ilyet állít. A népek nem tudnak hazudni. Ha tudnának, akkor miért nem állítja egyetlen más nép sem, hogy ilyen kinyilatkoztatást kaptak?

És a Tórát pontosan adták tovább. A Tóra 3300 éves. 304 805 betűből áll. Csak kilencben van eltérés. És ez a kilenc eltérés is jelentéktelen. Hogyan magyarázod ezt?

Irányítás: Honnan tudta Eszter, hogy a purimi történet vége 5707-ben megismétlődik? Hogyan lett igaza? És ki adta Julius Streicher szájába a „Purimfest” szót? Mit gondolsz?

Meggyőzők a bizonyítékok? Szerintem igen. Minden kétséget kizárnak? Nem. De muszáj a hitre támaszkodnod? Egyáltalán nem. Ha ennyi információt tudnál egy házról, amelyet meg akarsz venni, megvennéd? Szerintem igen. Ha egy autószerelő ennyi bizonyítékot mutatna neked az autód hibáiról, hagynád, hogy megjavítsa? Szerintem igen. Ha ennyi ismereted lenne egy munkáról, amelyet el akarsz vállalni, vagy egy emberről, akivel össze akarsz házasodni, megtennéd? Persze, hogy megtennéd. A legtöbb ember ennél kevesebbel is megteszi.

Elég bizonyíték ez ahhoz, hogy elhiggyük, Isten írta a Tórát? Szerintem igen. De ezt most már Te magad is meg tudod válaszolni.

Tzvi Gluckin

Heti Jahrzeit:

Rabbi Shmuel Eidels

Shmuel Eidels rabbi (1555 - 1631) neves rabbi és talmudista volt, aki híres volt a Talmudhoz írt kommentárjáról, a Chiddushei Halachotról. Eidels más néven Mahársa.

A Maharsha a lengyelországi Krakkóban született. Apja, Jehuda talmudista volt, és mindkét szülője rabbi családok leszármazottja volt - anyja, Gitel rabbi Jehuda Loew, a prágai maharász unokatestvére volt, apja pedig „rabbi Jehuda HaChasid közvetlen leszármazottja volt”. A maharász figyelemre méltó tehetsége már kora gyermekkorától kezdve nyilvánvaló volt. Amikor házassági korba lépett, a Mahársának számos tekintélyes shidduchimot (házastársat) ajánlottak, de ő elutasította őket, azt állítva, hogy kizárólag a Tóra-tanulmányoknak akarja szentelni magát.

Feleségül vette a poseni Edel Lifschitz és a néhai Moshe Lifschitz, a briski rabbi lányát. Ezután Posenbe költözött, és anyósa anyagi segítségével jesivát alapított ott. Több mint 2 évtizeden keresztül támogatta azt, többek között „minden bochur szükségleteiről gondoskodott”.

Támogatásának elismeréseként elfogadta a nevét. Halála után a következő kiemelkedő közösségekben szolgált rabbiként: Chelm (1610), Lublin, Tiktin és Ostroh. Eidels a Négy Ország Tanácsában is tevékenykedett.

Veje volt a lublini R. Mózes ben Izsák Bonems, aki saját novellákat írt a Talmudról, amelyeket a Chiddushe Halachot, utolsó recenzióval (Mahdura Batra) együtt adott ki. A Mahársa 5393. Kiszlév hó 5.-én hunyt el.

A Chiddushei Halachot (חידושי הלכות - „Novellák a zsidó jogban”) egy „éles és élesen elemző” kommentár a Talmudhoz, Rásihoz és Tosafothoz együttesen, és a Tosafotra összpontosítva. Azt mondják, hogy ha valaki megérti a Mahárást, akkor megértette a Tosafotot. Ez a kommentár gyorsan elfogadottá vált, és a Talmud szinte minden kiadásában kinyomtatták. A Chiddushei Halachot a Mahársa jesivában tanított tanításán alapul, és tartózkodott attól, hogy a kommentárját kinyomtassa azokon a lapokon, amelyeket a Négy Ország Tanácsában való szolgálata alatt tanulmányoztak.

A Mahársa írt egy terjedelmes kommentárt is a Talmud aggadotjaihoz, amely Chiddushei Aggadot (חידושי אגדות - „Novellák az Aggadaban”) néven ismert, és amely széleskörű filozófiai és kabbalái ismereteit tükrözi.

Forrás: (tzadikim)

RECEPT-TÁR

Kelbimbós csirkemell serpenyőben

Egy egyszerű serpenyős ragu, amit imádni fogsz! Feltéve persze, ha szereted a kelbimbót – vagy ha eddig nem volt a kedvenced, most majd az lesz!

Hozzávalók: 4 fő

- 2 ek étolaj
- 500 g csirkemellfilé
- 1 fej vöröshagyma (150 g/fej)
- só, bors
- 4 gerezd fokhagyma
- 350 g kelbimbó
- 350 ml alaplé
- 1 db citrom leve
- 1 csipet chilipor
- ½ csokor petrezselyem

Elkészítés:

A kelbimbós csirkemell elkészítése egyszerű, mutatjuk is! Egy nagy serpenyőben felhevítjük az olajat és magas hőfokon lepirítjuk benne a kb. 1 x 4 cm-es csíkokra vágott csirkemellet. Hozzáadjuk a vékony cikkekre vágott vöröshagymát és ezt is alaposan lepirítjuk, míg a hagyma megkaramellizálódik. Sózzuk, borsozzuk, hozzáreszeljük a fokhagymát és még 2 percig pirítjuk. Ezután beledobjuk a félbevágott kelbimbókat és további 3-4 percig pirítjuk.

Felöntjük az alaplével, és ha szükséges, sózzuk. Belefacsarjuk a citrom levét, ízesítjük a chiliporral, majd közepesen alacsony lángon 8-10 perc alatt összefőzzük a ragut. Tálalásnál bőségesen megszórjuk frissen vágott petrezselyemmel. Fogyaszthatjuk rizzsel, bulgurral, tésztával, de akár magában is.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

				SÖVÉNYT ALKOTÓ TÜSKÉS CSERJE	ESZME, FOGALOM DERMED A VÉR		RÓMAI 1-ES A HÁTÁRA ZUHANÁS	BRIÓS- MARADÉKI	OLASZ AUTÓK JELZÉSE KÉZVÉGI		TA- RISZNYA A POÉN 1. RÉSZÉ
				YAGY, RÖVIDEN CŐLŐPÖT ÁLLIT					KÉTJE- GYŰ BETŰ		
				... VICTISI				ÁLLVÁNY, ÁCSOLAT (FORRÁS) FAKAD			
				AMPER, RÖVIDEN BENT LÉVŐ		ÓRA- MÁRKA LEÍR, ÁBRÁZOL					
	A POÉN 2. RÉSZÉ	A FOLYÓ TÚLSÓ PARTJÁN	MILLI- RÖVIDEN ...MURR; MESEHÓS	... LISA; HÍRES KÉP GRAMM, RÖVIDEN	EHHEZ SOROL RÉUNION RÉSZEI					MEGA- RÖVIDEN PÁRT ÖSSZEAD	
AZONOS ELEMÉK- BŐL ÁLLÓ						ÍRÓ (TIBOR) FŐLÉ EL- LENTÉTE					
ÓGERMÁN FŐISTEN				A MÁY ÜGYFELE VÁZLA- TOS RAJZ			ZENEI FÉLHANG MÉTER, RÖVIDEN				
SZÍNÉSZ (DEZSÓ) MELEG ÉVSZAK					ZSEB- TELEP ANIKÓ, BECÉZVE			RENDBENI BIBLIAI ALAK			
				DRÁGAKÓ- MÉRTEK BENTRŐL ELŐHÍV			OCSÚDIK TANÁCS, NÉMETŰL				
NEWTON, RÖVIDEN NÉMÁN OLTÓI			AZ UDVARON KÉZ- MUNKÁZIK			NÉMET ÉRCI FŰTŐ- ANYAG			KISSÉ NÁTHÁSI! A CINK VEGYJELE		
VÁD ELEMÉI	TRÉFA A FOGAJ- VAL ÓROL					ÚJLATIN NYELV TANÍT (TRÉFÁS)				VÍZBEN ÁLLI V FORMÁJÚ	
TERE- FERÉL, BIZALMAS SZÓVAL						ISKOLAI IDŐSZAK MŰSZÁL- FELEBÉG					
SZÖVET- SÉGES				ERŐSEN ÓHAJT TÁPLÁLÓ ITAL			KÖZÉPEN FUTI EREDETI SZETTI		A KIŰTÉS JELE ILLEGÁLIS		
TRÉFÁL- KOZVA BECSAP					RÉGI KATONA STOPPI			HAJÓFAR ÁLLÓVÍZI			
A TÖB- BES SZÁM JELE	AZ OLAJ- SAV SÓJA FŰTŐ- MADÁR					SZÁMLÁT ZÁROL ÁSVÁNY- FAJTA					
ORVOSI MŰSZER IDŐ ELŐTT			BELSŐ HAJLATI ROSTÉLY SZÉLEI		LHÁSZAI PALÓTA SZAMÁR- HANG						STÉG OLDALAI
				TRÓPUSI KÜSZÓ- NÖVÉNY DEHOGYI			SZAVAZAT KILO- RÖVIDEN				
A KÓRHÁZ JELE	K						BENTRŐL HALKAN MOND				

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

IMAIĐÓK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2024. Dec.06. – 2024. Dec. 13.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
06. péntek	7:00	16:00
07. szombat	8:00	15:30
08. vasárnap	8:00	16:00
09. hétfő	7:00	16:00
10. kedd	7:00	16:00
11. szerda	7:00	16:00
12. csütörtök	7:00	16:00
13. péntek	7:00	16:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
06. péntek	15:34	07. szombat	16:45
13. péntek	15:34	14. szombat	16:46

Poén sarok

Mórickától megkérdezi a tanárnéni:

- Miért van az a monokli a szemed alatt?
- Anyukám tegnap este azt mondta apukámnak, hogy "Mindjárt elmegyek!". Apa erre azt válaszolta: "Én is!"
Én meg bementem elköszönni.

A 613 PARANCSOLAT

XXVII.

A szülők tiszteletének parancsolata

„Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú életű legyél”

(2Mózes 20:12)

JÖN! JÖN! JÖN! 5785. KISZLÉV 25.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt december 11.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuváros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuváros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla